

Protokół z II posiedzenia stałej grupy roboczej ds. rozwoju społecznego powołanej w ramach Komitetu Monitorującego programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, które odbyło się 26 maja 2023 roku

26 maja 2023 roku odbyło się II posiedzenie stałej grupy roboczej ds. rozwoju społecznego powołanej w ramach Komitetu Monitorującego programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027. Spotkanie zostało zorganizowane na wniosek przewodniczącego grupy Pana Zenona Matuszko. W spotkaniu wzięli udział członkowie grupy - przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych, Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego a także zaproszeni goście:

- Członek Zarządu Województwa Krzysztof Maj;
- Przedstawiciele Instytucji Zarządzającej RPO WD;
- Dyrektor Teatru Polskiego we Wrocławiu;
- Dyrektor Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju.

Podczas spotkania omawiane były:

1. Zmiany w regulaminie Grupy;

Podczas posiedzenia omówiono i wprowadzono zmiany do *Regulaminu stałej grupy roboczej ds. rozwoju społecznego powołanej w ramach Komitetu Monitorującego programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027*, który został przyjęty na I posiedzeniu grupy. Z powodu braku quorum na II posiedzeniu Przewodniczący grupy zdecydował o przeprowadzeniu głosowania nad przyjęciem zmian w Regulaminie grupy w trybie obiegowym.

2. Projekt standardów realizacji usług rozwojowych w ramach konkursu z Działania 7.4 FEDS 2021 – omówienie i dyskusja - Wniosek Marcina Kowalskiego - Przedstawiciela Związku Pracodawców i Przedsiębiorców;

Pan Marcin Kowalski rozpoczął dyskusję dotyczącą projektu standardów realizacji usług rozwojowych. Na kilka województw, które będą niedługo ogłaszać nabory w tym zakresie,

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

tylko województwo dolnośląskie ma zaplanowany wymóg aby wybrany w konkursie Operator posiadał Elektroniczny Nabór Wniosków na dzień składania wniosku o dofinansowanie. W toku dyskusji omówiono zapisy z projektu standardów, które zbudziły wątpliwości członków grupy. Część z uwag, która nie została uwzględniona w projekcie standardów, zostanie dodana na poziomie regulaminu tworzonego przez Operatora na etapie funkcjonowania projektu.

Przedyskutowano zapis dotyczący studiów podyplomowych w formie usługi rozwojowej. Zarekomendowano aby refundacja kosztów była wypłacana co pół roku/semestralnie. Następnie omówiono zasady oceny usług rozwojowych. Preferencje uzyskają usługi rozwojowe prowadzące do nabycia kwalifikacji rynkowych zgodnie z ustawą ZSK. Usługi, które są w ZSK będą wyceniane 10 % więcej.

Omówione zostały również zapisy dotyczące sytuacji gdy usługi rozwojowe nie są dostępne w BUR (tzw. giełda usług). Pan Marcin Bora – zastępca Dyrektora Wydziału Zarządzania - odpowiedział, że z wytycznych wynika, że nie jest możliwe zamówienie usługi poza BUR. Nie ma możliwości odstępstwa od tego jeśli chodzi o działanie 7.4.

Wyjaśniono zapis o podmiotach świadczących sobie wzajemnie usługi. Takie działanie jest zakazane. Nie można dopuścić do sytuacji, że podmioty pomiędzy sobą realizują podobnego typu usługi. Podkreślono, także, że podmiot będący Operatorem nie może świadczyć usług w projekcie dla swoich pracowników poprzez BUR.

Przedyskutowano również wątpliwości związane z usługami poradnictwa w projekcie.

Pan Bartosz Kotecki - Zastępca Dyrektora DWUP odpowiedział, że to Operator będzie decydował o zatrudnianiu doradców, tak aby na każdym etapie projektu mogli doradzać przedsiębiorcy w wyborze usługi rozwojowej.

Wyjaśniono zapis z punktu *Ocena usługi rozwojowej i refundacja*, dotyczący publikowania przez operatora na stronie www informacji o każdym odstępstwie od niedochowania terminu wypłaty środków. Pan Bartosz Kotecki wyjaśnił, że taki zapis wynika z poprzedniej perspektywy, gdzie nabory uruchamiane były etapami i w tym czasie wpływały wnioski. Jeśli operator nie mógł ich wszystkich ocenić to wtedy wywieszał informacje o niedochowaniu terminu ale globalnie, a nie indywidualnie.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Poruszona została również kwestia dotycząca strony internetowej. Chodzi o to by strony www były przejrzyste, miały czytelną ścieżkę dojścia i były ujednoczone. Ustalono, że nie będzie to regulowane na poziomie standardów a jedynie w formie rekomendacji wyłonionym operatorom. Dodano, że jeśli będą startować konsorcja, to lider powinien dopilnować, żeby wszyscy partnerzy mieli ujednoczoną szatę graficzną strony www. Temat będzie jeszcze analizowany, jak bez wprowadzania standardów zobowiązać beneficjenta do wprowadzenia łatwości, dostępności i przejrzystości informacji elektronicznej. W dyskusji nawiązano, że jeśli nie możemy wymagać od beneficjentów wymogów dla strony internetowej, to tym bardziej nie możemy wymagać od nich sfinansowania platformy do naborów elektronicznych. Dyrektor Bartosz Kotecki powiedział, że jeśli chodzi o platformę to jest to wymóg w regulaminie naboru, ale jednocześnie będzie w nim przewidziana możliwość jej sfinansowania. Pojawiły się w dyskusji wątpliwości czy znajdą się operatorzy, którzy będą chcieli sfinansować koszty platformy, nie mając pewności czy otrzymają dofinansowanie.

Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich - Magdalena Bednarska-Wajerowska powiedziała, że w niektórych naborach rozpoczęcie kwalifikowalności wydatków ograniczone jest do dnia złożenia wniosku, więc jeśli ma być w regulaminie możliwość sfinansowania kosztów platformy do naborów elektronicznych to nie może być w nim zapisu o ograniczeniu kwalifikowalności wydatków do dnia złożenia wniosku.

3. Omówienie i przedyskutowanie limitów kwotowych wsparcia dla przedsiębiorców MŚP, oraz możliwych preferencji występujących w konkursie dla Działania 7.4 FEDS - Wnioskodawca i przedstawienie tematu: Marcin Kowalski - Przedstawiciel Związku Pracodawców i Przedsiębiorców;

W toku dyskusji uznano, że usunięte zostaną limity na przedsiębiorstwa a zostanie wpisany limit 10 tys netto na osobę/pracownika. Doprecyzowano również zapis że przedsiębiorstwo, które prowadzi działalność przyczyniającą się do rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa wskazanych w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030 będzie miało zwiększony poziom dofinansowania do 80%.

Wprowadzony zostanie także zapis w którym usługa rozwojowa skierowana do osoby z niepełnosprawnościami będzie dofinansowana w 70%.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Następnie poruszono temat zapisu, który mówi, że co do zasady przedsiębiorca może skorzystać raz ze wsparcia. Zaproponowano aby firmy mogły brać po raz kolejny udział w projekcie, jeśli w ciągu okresu trwania projektu będą mieć nowych pracowników do przeszkolenia. Pan Dyrektor Bartosz Kotecki i Pani Dyrektor Magdalena Bednarska-Wajerowska stoją na stanowisku, że taka możliwość będzie mogła się pojawić dopiero jak operator osiągnie wskaźniki liczone i na firmę i na uczestnika. Osiągnięcie wskaźników jest bardzo ważne ponieważ z tego Instytucja Zarządzająca będzie rozliczana przez Komisję Europejską. Jeśli Operator osiągnie wszystkie wymagane wskaźniki, to wtedy IP/IZ wyrazi zgodę na możliwość powtórnego udziału zainteresowanych firm w projekcie.

Wątpliwości wzbudził również zapis, że operator może ograniczyć wartość dofinansowania w ramach jednej umowy o udzielenie wsparcia wskazując maksymalną wartość umowy. Wynika to jednak z faktu, że ze względu na wykonanie wskaźników, nie można pozwolić, żeby jeden przedsiębiorca wykorzystał całość alokacji.

Poruszono temat wypłaty środków dla operatorów. Nagminnym problemem operatorów jest czekanie na wypłatę środków przez przedsiębiorców. W standardach wpisano termin 14 dni roboczych od otrzymania wszelkich wymaganych informacji dotyczących realizacji usługi rozwojowej.

4. Przedstawienie propozycji projektów w trybie niekonkurencyjnym dla działania 5.2 Kultura i turystyka dotyczących jednostek kultury oraz omówienie zasad przygotowania i wdrażania przez aplikujące jednostki długofalowych strategii i planów działania w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami reprezentującymi sektor społeczny i sektor kreatywny - Wnioskodawca i przedstawienie tematu: Magdalena Bednarska-Wajerowska – Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich;

Pani Dyrektor Magdalena Bednarska-Wajerowska przedstawiła zasady wsparcie projektów instytucji kultury w ramach FEDS w działaniach 5.2 oraz osi 6 – Rozwój lokalny.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Przedstawiciele Teatru Polskiego we Wrocławiu i Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdrój przedstawili natomiast założenia projektów w trybie niekonkurencyjnym dla jednostek kultury prowadzonych lub współprowadzonych przez samorząd województwa.

Następnie przedstawiciel Wydziału Kultury omówił *Standardy współpracy dolnośląskich instytucji kultury z organizacjami pozarządowymi, podmiotami ekonomii społecznej, a także grupami nieformalnymi w zakresie realizacji projektów w działaniu 5.2 Kultura i turystyka w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027*, który ma być załącznikiem do kryterium w ramach naboru w działaniu 5.2 dla trybu niekonkurencyjnego.

Członkowie grupy roboczej zgłosili poprawki do tego dokumentu i zarekomendowali aby został on załącznikiem do kryteriów.

5. Projekt uchwały w sprawie stanowiska grupy w sprawie wsparcia wdrożenia budowania systemu usług społecznych na Dolnym Śląsku - Wnioskodawca i przedstawienie tematu: Zenon Matuszko - Przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania włączenia społecznego - Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej – przewodniczący Grupy Roboczej;

Na wstępie Pan dyrektor Marcin Bora powiedział, że modelowe centra społeczne będą usunięte z SZOP FEDS. Poza tym zakres wsparcia i alokacja się nie zmienia.

Przedyskutowano rekomendacje, z których wynika, że należy uświadomić burmistrzom, prezydentom, radom gmin, że zmienia się cały system pomocy społecznej. Z ankiety przeprowadzonej przez DOPS wynika, że 7 OPS chce utworzyć lub przekształcić się z Centrum Usług Społecznych, w innych ośrodkach w ankiecie zaznaczano że nie chcą przekształcania, ale z rozmów wynikało, że nie mogli zadeklarować inaczej. Pani dyrektor Magdalena Bednarska-Wajerowska zawnioskowała, aby skorygować zapisy Uchwały w sprawie stanowiska grupy w sprawie wsparcia wdrożenia budowania systemu usług społecznych na Dolnym Śląsku, tak aby było zgodne z zadaniami Departamentu Funduszy Europejskich UMWD. Ustalono, że zostanie napisane pismo do burmistrzów, prezydentów, rad gmin o planowanych naborach, ilości środków i zakresie wsparcia usług społecznych z którego będą mogli skorzystać.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Pani Mirosława Hamera - Przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz promowania równości szans i niedyskryminacji (zajmującej się obszarami dyskryminacji, takimi jak płeć, rasa, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność, religia, światopogląd, orientacja seksualna, tożsamość płciowa i wiek) - Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych - powiedziała, że może się okazać, że pod koniec perspektywy samodzielne jednostki będą musiały zostać CUSami, a w kolejnej perspektywie środków na tworzenie instrumentów zapisanych w ustawie już nie będzie.

W toku dyskusji podkreślono, że chodzi o to, aby dopilnować, żeby w wyniku przeprowadzonych naborów powstał system wsparcia usług społecznych.

Uzgodniono również, że w ramach spotkań informacyjnych przed rozpoczęciem naborów, dodatkowym elementem będzie część przygotowana przez Forum Pomocy Społecznej na temat zachodzących zmian w systemie wsparcia usług społecznych. Natomiast proponowane seminaria edukacyjno-promocyjne są w zadaniach Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej i to z nim należy rozmawiać o organizacji i poruszanej tematyce.

Następnie dyskutowano na temat alokacji na CUS. Pan Marcin Bora powiedział, że nie ma w naborze wydzielonej alokacji na CUSy. Plan zakładał ogłoszenie jednego naboru na całość alokacji na projekty powyżej 200 tys euro. W toku konsultacji okazało się, że powinien być jeszcze dodatkowy nabór na ten sam zakres wsparcia, ale na projekty poniżej 200 tys euro. Taki nabór zostanie wprowadzony do harmonogramu naborów FEDS. Pani Mirosława Hamera wspomniała, że w kontekście nowego generatora, dwa tygodnie na stworzenie wniosku o dofinansowanie to jest za mało czasu. Padła propozycja, aby po ogłoszeniu naboru szybciej „otworzyć” generator, tak aby było znacznie więcej czasu na wprowadzenie wniosku do generatora przed zamknięciem naboru.

Zasygnalizowany został też temat zmieniającej się ustawy o pomocy społecznej, w której będą zmienione nazwy form wsparcia. Po wejściu w życie ustawy poprawione zostaną zapisy w Szczegółowym Opisie Priorytetów FEDS.

W dyskusji padł postulat o promowanie w naborze mniejszych gmin, na co odpowiedział Pan Marcin Bora, że ten problem rozwiązuje nabór na projekty ryczałtowe w których udział będą

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

mogły brać małe gminy. Pan dyrektor Bartosz Kotecki jest przeciwny tworzeniu kryteriów premiujących na obszary wiejskie czy miejsko-wiejskie bo potem większość projektów w naborze jest skierowana na te obszary. Pan dyrektor Marcin Bora przedstawił również kwestię wysokości cross-financingu. Prawdopodobnie w konkursie ogłoszonym w październiku dla działania 7.7 jego poziom będzie większy niż 15%. Pani Dyrektor Magdalena Bednarska-Wajerowska powiedziała, że IZ jest elastyczna jeśli chodzi o cross-financing ale regulacji unijnych nie zmienimy. W FEDS infrastruktura społeczna jest wspierana jedynie w FST.

W dyskusji poruszono również temat trwałości projektu, która może być problemem zwłaszcza dla organizacji samorządowych, którym zdarzały się sytuacje, że wynajmują pomieszczenia od gmin a w trakcie okresu trwałości te lokale są im wypowiedane.

Następnie dyskusja dotyczyła możliwości premiowania w kolejnych naborach CUS powstałych w pierwszym naborze. Pan Marcin Bora wyjaśnił, że taki CUS mógłby dostać dofinansowanie tylko na rozwój usług, czyli w bardzo ograniczonym zakresie. Więc lepszym rozwiązaniem będzie napisanie długoterminowego projektu na powstanie CUS bo wtedy przez te kilka lat będzie mógł finansować stałe usługi.

Jest też zapis w SZOP dający możliwość komponentu edukacyjnego jako element projektu. Natomiast główne działania edukacyjne będzie robił DOPS w swoich projektach systemowych oraz będą finansowane w projektach w ramach programu FERS.

Poruszono też temat wielkości alokacji dla Podmiotów ekonomii społecznej, Pan Dyrektor Marcin Bora odpowiedział, że na ten moment alokacje są już podzielone. Trzeba poczekać kilka lat zobaczyć jak stawki będą się zmieniały i jak będą wydatkowane i wtedy ewentualnie aktualizować wysokość alokacji.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

**6. Aspekty klauzul społecznych w ramach FEDS - Wnioskodawca i przedstawienie tematu:
Zenon Matuszko - Przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na rzecz
promowania włączenia społecznego - Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej –
przewodniczący Grupy Roboczej;**

W dyskusji dotyczącej stosowania klauzul społecznych, ponownie negatywnie oceniono pomysł kryterium premiującego jako, że jest to kryterium deklaratywne. Padła propozycja, aby aspekty i klauzule społeczne (promocja, catering, sprzętanie i materiały promocyjne) zostały wpisane do umów o dofinansowanie. Będzie to zobowiązanie beneficjentów do stosowania klauzul w określonych sytuacjach.

**7. Wkłady własne oraz katalog kosztów bezpośrednich w ramach FST – Wnioskodawca
i przedstawienie tematu: Arkadiusz Czocher - Przedstawiciel organizacji pozarządowej
działającej w zakresie lub na rzecz rozwoju podmiotów ekonomii społecznej - Forum
Aktywności Lokalnej;**

Pan Arkadiusz Czocher przedstawił temat stawki 7% kosztów pośrednich przy stawce 15% wkładu własnego w ramach FST jako problem systemowy, stanowiący potężne zagrożenie dla realizacji programu.

Pan dyrektor Marcin Bora odpowiedział, że obecnie prowadzone są rozmowy, żeby ta stawka mogła ulec zmianie i aby móc wprowadzić, tak jak inne województwa, stawkę 25% kosztów pośrednich do SZOP i do ogłoszonych już naborów w FST. Problem polega na tym, że nie ma metodologii wyliczenia tych kosztów bo Komisja Europejska ją odrzuciła. Inne województwa wystąpiły o zgodę do Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Instytucji Audytowej na możliwość stosowania na własną odpowiedzialność metodologii EFS+ dla kosztów pośrednich w FST i ją otrzymały, ale Komisja Europejska może to zakwestionować i odrzucić. Prowadzone będą również rozmowy z Zarządem Województwa jak stosować tą metodologię i czy do wszystkich naborów i jak kwalifikować koszty. To, że Instytucja Audytowa zgodzi się na stosowanie metodologii z EFS+ do FST nie znaczy, że zostanie to wpisane do SZOP, dopóki nie będzie znane ryzyko i Zarząd nie wyrazi zgody na podjęcie takiego ryzyka.

Fundusze Europejskie
dla Dolnego Śląska

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

**DOLNY
ŚLĄSK**

Jeśli chodzi o regulamin naborów w FST Pan Arkadiusz Czocher zaproponował, żeby podział alokacji wynosił 40% na działania miękkie i 60 % na działania infrastrukturalne. Zapytał również jak długie mogą być projekty w FST. Pan Marcin Bora odpowiedział, że nie ma ograniczenia co do czasookresu trwania projektów w FST. Jedynie w regulaminie będzie zalecenie co do długości trwania, ale nie będzie to obowiązek.

8. Wolne wnioski;

Brak.

Opracowanie protokołu: Sekretariat Grupy

Zatwierdził
Przewodniczący Grupy
Zenon Matuszko